

VERRIJKTE PUBLICATIE GEEFT VETERANEN EEN STEM

PUBLICEREN IN SAMENHANG

De bundel *Wat veteranen vertellen* doorbreekt grenzen: tussen vakgebieden en tussen de lezer en de mensen die erin aan het woord komen. Deze wetenschappelijke publicatie is een voorbeeld van een nieuwe vorm van verrijkt publiceren.

FOTO: IVAR PEL

Stef Scagliola,
wetenschappelijk
medewerker,
Veteraneninstituut

Het lijkt zo mooi. Sinds 2007 worden duizend Nederlandse veteranen geïnterviewd over hun ervaringen, en die hele collectie wordt straks opengesteld voor geïnteresseerden: niet alleen historici maar ook psychologen, sociologen en wat niet al. 'Maar al snel ontdekte ik door gesprekken met allerlei onderzoekers dat er weinig gebruik van zou worden gemaakt,' vertelt projectleidster Stef Scagliola. 'Sociale wetenschappers zijn namelijk gewend om hun eigen data te verzamelen en voor zichzelf te behouden waardoor de gegevens niet herbruikbaar zijn.'

Het hergebruik van onderzoeksdata is ook een speerpunt van DANS, het nationaal data-archief van de KNAW. In feite bezondigt de onderzoekswereld zich aan een gigantische kapitaalvernietiging. Om die reden maakt SURFfoundation zich hard onderzoeksdata in samenhang met publicaties toegankelijk te maken; zogenaamde Verrijkte Publicaties.

TWIJFEL OF BERUSTING

Het Veteraneninstituut en DANS besloten tot een voorbeeldpublicatie. Scagliola: 'We hebben een selectie van vijftintig representatieve interviews aangeboden aan onderzoekers uit heel verschillende disciplines. Daar is een bundel uitgekomen, die in twee opzichten bijzonder is. Ten eerste door de multidisciplinaire benadering van één set bronnen. Ten tweede doordat je de fragmenten die onderzoekers in hun stuk gebruiken niet alleen kunt lezen, maar ook kunt beluisteren: in alle digitale artikelen zijn audiofragmenten opgenomen waar je alleen maar op hoeft te klikken.'

De bundel *Wat veteranen vertellen* is dus een echte Verrijkte Publicatie geworden. Je hoort de

Verrijkte Publicaties sluit onderzoek aan op Web 3.0

De sleutel tot succes van Verrijkte Publicaties is Web 3.0, ook wel het semantische web geheten. Deze verzameling standaarden stelt de makers van Verrijkte Publicaties in staat, de relaties tussen de gebruikte objecten zo aan te geven dat ze ook door computers worden herkend en begrepen.

Op deze manier kunnen onderzoekers bijvoorbeeld veel sneller en gemakkelijker vinden welke publicaties gebruik hebben gemaakt van een specifieke dataset. Of wat een auteur heeft gedaan met een bepaald audiobestand.

Daarnaast biedt het semantische web de mogelijkheid informatie overzichtelijk te visualiseren in haar onderlinge samenhang. Je kunt dan als het ware navigeren door een netwerk van kennis. Hierdoor wordt de inzichtelijkheid van het onderzoek vergroot.

emotie, maar ook de twijfel of de berusting in de stemmen van de veteranen.

In dit, gedeeltelijk door SURFfoundation gesubsidieerde project, ontwikkelden Radboud Universiteit en DANS onder meer een 'fragmentknipper'. Daarmee konden onderzoekers zelf stukjes uit de gesproken interviews 'knippen' en koppelen aan hun digitale artikel.

Onderzoeksdata herbruikbaar door verrijkt publiceren

VLIEGENDE START

Hergebruik en verrijking van digitale data biedt allerlei mogelijkheden voor onderwijs en zeker voor vóóronderzoek, zo legt Scagliola uit. 'Je kunt bijvoorbeeld onderzoeksvragen over oorlogstrauma's veel beter formuleren, wanneer je eerst gericht gaat luisteren naar interviews. Dan maak je een vliegende start met je onderzoek. Verder stimuleren we onderzoek over de grenzen van disciplines heen, doordat we het materiaal op een toegankelijke manier en met veel context-informatie aanbieden.'

Aad van de Wijngaart

MEER INFORMATIE

[SURFFOUNDATION-PROJECT VETERAN TAPES VP:
bit.ly/gh2T8R](https://bit.ly/gh2T8R)

VERRIJKTE PUBLICATIES:

www.surffoundation.nl/verrijktepublicaties

VETERANEN-PROJECT:

www.watveteranenvertellen.nl